EVA TEMA #14
FORSKNING OG NY VIDEN OM DAGTILBUD

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

EVALUERENDE PÆDAGOGISK PRAKSIS

DIN INDGANG TIL FORSKNING OM DAGTILBUD FOR BØRN

BEDRE LÆRINGSMILJØ
En evalueringskultur kan vise, hvornår I lykkes

BLOTLAGT PRAKSIS
Rudersdal har fået flere faglige samtaler

EKSPERT-RÅD
Pas på disse faldgruber, når du vil evaluere

REPLIK

Hvornår gør vi især en positiv forskel for børnene?

EVA TEMA – Nr. 14
EVALUERENDE PÆDAGOGISK PRAKSIS

© Danmarks Evalueringsinstitut 2018

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

Redaktion
Signe Bohm (ansvh.)
Anne Breinhold Olsen
Trine Beckett
Andreas Hougaard

Design
BGRAPHIC

Fotos
Søren Svendsen
Kamilla Bryndum
Rudersdal Kommune

Illustrationer
BGRAPHIC
Noun Project

Tryk
Rosendahls

ISBN
TRYKT: 978-87-7182-194-9
WEB: 978-87-7182-193-2

ISSN
Trykt: 2596-5344
Web: 2596-5352

At evaluere handler om at blive klogere på, hvordan det, man gør, virker. Så når den styrkede pædagogiske læreplan formulerer, at det er en opgave for den pædagogiske leder at skabe en evalueringskultur, handler det om netop det. At skabe en kultur, hvor det er en grundlæggende værdi og praksis, at man i dagtilbuddet løbende bliver klogere på, hvordan sammenhængen er mellem læringsmiljøet og børnenes liv.

Det er ikke nødvendigvis så let, som det lyder. Det ved vi fra vores mangeårige arbejde med evalueringer i Danmarks Evalueringsinstitut (EVA). Og det udfolder de ledere og eksperter, vi i dette nummer af EVA TEMA har talt med.

Evaluering kræver blandt andet ledelsesmæssig prioritering og organisering. Det kræver, at man i dagtilbuddet er skarpe på at vælge ud og vælge fra, så det, man fokuserer på, giver mening for både børn og personalegruppe i den lokale kontekst. Og det kræver, at man som leder får skabt rum til, at personalet systematisk dokumenterer, reflekterer og analyserer den fælles nye viden. Og så kræver det selvfølgelig, at man følger op, så man holder fast i eller forbedrer den gode praksis, der er i dag, så den bliver endnu bedre i morgen.

Til gengæld er der meget at hente, når det lykkes.

For en stærk evalueringskultur er grundlaget for et stærkt læringsmiljø – og styrker dermed dagtilbuddets arbejde med at sikre børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

> “Evaluering kræver blandt andet ledelsesmæssig prioritering og organisering. Det kræver, at man i dagtilbuddet er skarpe på at vælge ud og vælge fra, så det, man fokuserer på, giver mening for både børn og personalegruppe”

Signe Bohm
Chef for dagtilbud
Danmarks Evalueringsinstitut

DIN INDGANG TIL FORSKNING OM DAGTILBUD FOR BØRN

KVALITETSVURDERET FORSKNING I DAGTILBUD

Forskningsdatabasen NB-ECEC.org, der står for Nordic Base of Early Childhood Education and Care, samler hvert år kvalitetsvurderet forskning i dagtilbud fra Danmark, Norge og Sverige. EVA TEMA-hæfter tager afsæt i forskning fra forskningsdatabasen, samt i anden viden og undersøgelser om dagtilbud. Artikler, der er baseret på forskning fra forskningsdatabasen, er markeret med et stempel.

INDHOLD

INDBLIK 4

Bliv bedre til at se, hvornår I lykkes

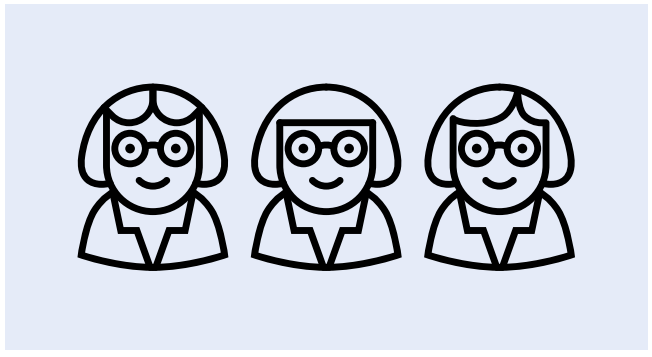
En evalueringskultur giver jer indsigt i, hvad I gør godt i jeres pædagogiske læringsmiljø. Det kræver fokus og prioritering, så I har et klart mål med det, I vil.

CASE 8

Rudersdal fik flere faglige samtaler om børn og pædagogik

Alle dagtilbud i Rudersdal Kommune har de sidste fem år arbejdet systematisk med at undersøge og evaluere deres pædagogiske arbejde. Det har givet bedre faglig dialog og et større engagement fra forældrene.

GUIDE 10

Få eksperternes bud på, hvordan du skaber en god evalueringskultur

Hvilke udfordringer kan du som leder komme til at møde, når I arbejder hen imod en givende evaluerende pædagogisk praksis? Hvordan løser du dem bedst? Få inspiration fra tre eksperter.

DIALOGKORT 11

Sæt gang i den faglige drøftelse

Brug spørgsmålene fra EVA's dialogkort i jeres faglige drøftelser om, hvordan I kan arbejde med evalueringskultur.

INDBLIK

Bliv bedre til at se, hvornår I lykkes

Eksperter: En evalueringskultur giver jer indsigt i, hvad I gør godt i jeres pædagogiske læringsmiljø. Men det kræver fravalg og prioritering, og at I har et klart mål med det, I vil.

Af Trine Beckett

At fokusere på en bestemt indsats, sætte mål for den og følge op på, om det, man har gjort, gør en forskel for børnene. Så kort kan det siges, hvad en god evaluering handler om. Som Andreas Hougaard, seniorkonsulent hos Danmarks Evalueringsinstitut, formulerer det:

"Evalueringer giver lederen og det pædagogiske personale indsigt i, hvornår de lykkes."

Hvornår har man en evalueringskultur?

Med den nye dagtilbudslov har danske dagtilbudsledere fået ansvaret for at skabe en evalueringskultur i deres dagtilbud. Men hvordan skal man forstå begrebet? I loven defineres det som, at "det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse." Andreas Hougaard uddyber:

"En evalueringskultur handler om at arbejde systematisk med evaluering af den pædagogiske praksis. Det handler blandt andet om, at man i de enkelte evalueringer definerer, hvad man vil holde øje med, inden man indsamler viden, og følger op på den viden, man opnår i evalueringen. Kulturbegrebet betoner, at evaluering ikke bare handler om teknik og metode, men om holdninger og værdier i organisationen. Med andre ord skal evalueringen generelt opleves som en læreproces og ikke som kritik."

Personale og ledere skal have forskellige kompetencer

Ifølge Andreas Hougaard kræver det noget lidt forskelligt henholdsvis af lederen og af personalet at sikre udviklingen af en evalueringskultur.

"Det pædagogiske personale skal især udvikle de tekniske kompetencer, de skal anvende i arbejdet med evalueringsredskaber, og kompetencer som at kunne se og vurdere sig selv udefra, at kunne formulere deres refleksioner og at kunne arbejde systematisk med egen praksis," siger Andreas Hougaard og nævner redskaber som SMTTE eller Tegn på læring som eksempler. Han fortsætter:

> "Evalueringer giver lederen og det pædagogiske personale indsigt i, hvornår de lykkes"
>
> **Andreas Hougard**
> Seniorkonsulent hos EVA

"Dagtilbudslederne skal på deres side opøve kompetencer i at tilrettelægge evalueringsprocesser og styrke evalueringskompetencerne hos det pædagogiske personale, fx ved at give det pædagogiske personale feedback på brugen af evalueringsredskaber."

Fokuser, og vælg fra

Som noget nyt i dagtilbudsloven er der kommet 12 nationalt fastsatte mål – 2 for hvert læreplanstema. Det er et krav, at man i sin evaluering forholder sig til de 12 mål. Og det er et stort ansvar at lægge på den pædagogiske leder, mener forsker på Københavns Professionshøjskole Søren Smidt, der i flere år har arbejdet sammen med institutioner landet over om udvikling af pædagogisk praksis. Hans vurdering er, at den store udfordring for lederne er at vælge fra.

"Hvis du tænker evalueringskultur som noget, der skal nå rundt om alle 12 mål hver eneste dag, bliver det for stort og kompliceret. Det er nødvendigt at vælge noget ud, du vil fokusere på."

Sæt meningsfulde, lokale mål

En anden udfordring er, ifølge Søren Smidt, at sætte klare mål for, hvad man vil opnå. Målene kan fx handle om, hvad man vil opnå med en bestemt aktivitet, hvad man lærer undervejs, eller hvordan børnene reagerer på det, man sætter i gang. De kan fx handle om børnenes sociale udvikling – at få færre konflikter i garderoben, eller at børnene bliver mere selvhjulpne. Men hvis de skal give mening i forhold til det pædagogiske arbejde, skal de tage afsæt i den lokale virkelighed, siger Søren Smidt:

"Målene skal formuleres specifikt i forhold til de børn, man har med at gøre. Behovene i et børnehus kan være meget forskellige i forhold til, om der er 60 børn eller 220. Og at arbejde med selvhjulpenhed kan betyde en ting i et socialt belastet område og noget andet i et pænt middelklassemiljø. Derfor skal målene for det, man vil evaluere på, formuleres lokalt. Ellers bliver det uklart, hvad det handler om."

Klare mål giver bedre feedback

Jo klarere og tydeligere målene er, jo nemmere er det at sikre den pædagogiske feedback, som er kernen i at følge op på, hvordan man så lykkes.

"Hvis man ikke formulerer målene skarpt, er der kun tilbage at evaluere på processen. Om man har haft det godt eller skidt undervejs. Klare, tydelige mål er med til at sikre, at feedbacken bliver faglig. Så det ikke handler om, om nogen synes, andre har gjort noget rigtigt eller forkert, men om, hvordan vi lykkes med at komme derhen, vi gerne vil, med vores børn," siger Søren Smidt.

Fokus på et område giver erfaringer til andre områder

Erfaringen er, man også godt kan bruge de pædagogiske indsigter, man får på et område, på andre områder i den pædagogiske praksis. Så man skal ikke være bekymret over i en periode at fokusere på noget frem for på noget andet, siger Søren Smidt.

Hvad siger loven om evaluerende pædagogisk praksis?

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Forskning og undersøgelser bag artiklen

Denne artikel er blandt andet baseret på viden fra forskningsdatabasen nb-ecec.org, som rummer kvalitetsvurderet skandinavisk forskning på dagtilbudsområdet. Du kan få et overblik over forskningen og bøger på området i publikationen *Kort om evaluerende pædagogisk praksis*, der kan downloades fra www.eva.dk.

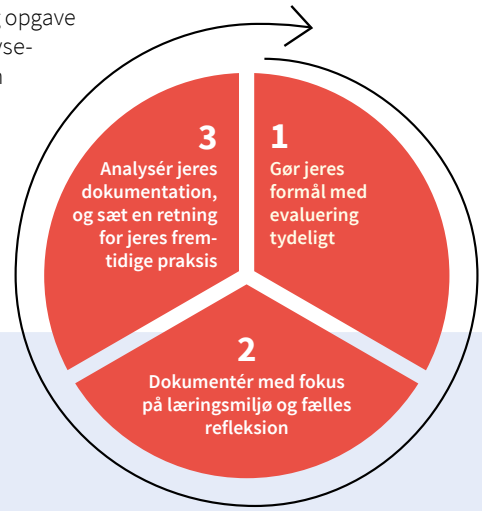
"Hvis du fx arbejder grundigt med børnenes selvhjulpenhed i garderoben, får du blik for det, også når du står ved måltidet eller på legepladsen. De ting, du har med fra arbejdet i en rutinesituation som i garderoben, kan du bruge i andre rutinesituationer og andre pædagogiske sammenhænge," siger Søren Smidt.

Evaluering kræver involvering og organisering

Ud over at sætte mål handler en evaluering om at dokumentere det pædagogiske læringsmiljø og børnenes læring, at analysere dokumentationen og at sætte en retning for den fremtidige praksis (se figur). Kortlægningen Evaluerende pædagogisk praksis i dagtilbud viser, at de fleste evalueringsopgaver løses bedre og med større udbytte, når det pædagogiske personale oplever, at de har mulighed for at drøfte evalueringerne med deres kolleger. Det kan være i refleksionsgrupper eller i styregrupper.

Som leder har man en særlig vigtig opgave med hensyn til at organisere analyseprocessen, så kollegerne sammen kan drøfte dokumentationen kritisk og i et trygt miljø. Og endelig skal fokus være på, at evalueringen kommer børnene til gavn." Andreas Hougaard:

"Evaluering skal tilrettelægges og organiseres i sammenhæng med dagtilbuddets øvrige opgaver og aktiviteter. Så den tid, der bruges på evaluering, ikke er tid, der går fra børnene, men tid, som kommer børnene til gode på den lange bane."

Guide til en evaluerende pædagogisk praksis

1

Formuler et klart formål med evalueringen

Start med at definere, hvad det er, I gerne vil vide. Det kan være en sætning eller et spørgsmål, fx "Vi vil undersøge, hvorfor der ofte er konflikter ved bålhytten om eftermiddagen". Eller noget I ønsker sker fx 'Hvordan får vi de stille børn til at deltage mere aktivt i snakken ved frokosten?" Det er en god idé at tage udgangspunkt i noget, som I undrer jer over i det daglige. Relater gerne formålet til et mål i den styrkede pædagogiske læreplan som at "alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber".

2

Indsaml dokumentation om jeres formål

Nu skal I indsamle dokumentation om det, I gerne vil være klogere på eller gøre anderledes. Start med at finde ud af, hvilke situationer eller hvilke aktiviteter I helst vil arbejde med. Hvis jeres formål er, at alle børn skal opleve, at de bliver set og hørt, kan I sætte fokus på frokostmåltidet og dokumentere, hvad der rent faktisk sker via fx fotos, tegninger fra børn eller lignende. Husk både at dokumentere de konkrete kompetencer/produkter, men også børnenes læreprocesser. Lad evt. børnene deltage aktivt i dokumentationen.

3

Analyser jeres dokumentation, og sæt en ny retning

Så skal dokumentation analyseres, og I skal sætte jer nye mål og en ny retning. Spørg jer selv, om det, I har set, betyder, at I skal gøre noget anderledes. Hvordan skal I lave justeringerne – og hvem har ansvaret? Hold fokus på jeres oprindelige formål med evalueringen og på, hvad dokumentationen rent faktisk viser jer. Vær flere kolleger om analysen, så I får et nyt blik på jeres praksis.

Kilde: *Kort om evaluerende pædagogisk praksis*, EVA, 2018

Søren Laibach Smidt
Søren Laibach Smidt er cand.psych., ph.d. og chefkonsulent hos Københavns Professionshøjskole. Han forsker i børneliv og pædagogisk praksis i dagtilbud og er forfatter til flere bøger og film om pædagogik, daginstitutioner, forældresamarbejde og barndom.

Andreas Hougaard
Andreas Hougaard er seniorkonsulent hos Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) og har blandt andet udarbejdet publikationen *Evalueringskultur i dagtilbud*, kortlagt forskningen om evaluerende pædagogisk praksis og undersøgt, hvordan kommuner og dagtilbud aktuelt arbejder med evaluering.

Vidste du, at ...

... I med publikationen *Redskab til selvevaluering* får hjælp til systematisk at stille skarpt på og analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan?

Find det på www.eva.dk

CASE

Hvert andet år holder 550 ledere og pædagoger i Rudersdal en læringsfestival. Det er en måde at formidle de pædagogiske indsigter på.

ERFARINGER FRA RUDERSDAL

Flere faglige samtaler om børn og pædagogik

Alle dagtilbud i Rudersdal Kommune har de sidste fem år arbejdet systematisk med at undersøge og evaluere deres pædagogiske arbejde. Det har givet bedre faglig dialog – og større engagement fra forældrene.

Af Trine Beckett og Anne Breinhold Olsen

I Rudersdal er metoden aktionslæring afsættet for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø. Det er en metode, der handler om kontinuerligt at arbejde med sin pædagogiske praksis. Man tager udgangspunkt i noget, man undrer sig over – fx at der er uro i garderoben, eller at nogle børn er uden for fællesskabet. Så indhenter man viden om det, man undrer sig over – fra sine egne observationer, fra forskningen eller andet, afprøver aktioner, handlinger, der kan ændre situationen, evaluerer og eventuelt justere sin pædagogiske praksis.

→

Dagtilbudschef Dorte Bloch Olsen peger på seks ting, forvaltningen kan gøre for at støtte pædagoger og ledere i at evaluere det, de selv synes, giver mening.

1

Kompetenceudvikling
Det er vores opgave at tilbyde forløb, hvor det pædagogiske personale lærer at samle op på data, analysere, lave en evaluering og kommunikere til forældrene. Man kan ikke bare sige til folk: "Flyv selv, nu har I lært det."

2

Udvikling af værktøjer
Fx giver vores værktøj Dataviften et overblik over, hvilke data du kan bruge, når du som leder og pædagog skal vurdere, om læringsmiljøet opfylder de nationale pædagogiske mål. Vi har også lavet en vejledning om, hvad data er, og hvordan de kan anvendes i den pædagogiske praksis.

3

Prioritering
Så lederne fokuserer på et enkelt indsatsområde og ikke kaster sig over både sprog og motorik og ti andre projekter på en gang.

4

Entydighed
Vi har besluttet, at indsatsen skal komme børnene til gode, og at vi bruger en bestemt metode, nemlig aktionslæring. Det står jeg på mål for over for vores politikere.

5

Oversættelse
Børnehusene skal dokumentere, så det giver mening for praksis. De skal ikke dokumentere, for at det skal give mening for politikerne. Det er vores opgave i forvaltningen. Lederne skriver til os, hvad de får øje på, på en måde, som er meningsfuld for dem. Vi skaber så den generaliserede viden, som kan bruges i vores kvalitetsrapporter og af vores politikere. Det gør vi sammen med vores områdeledere.

6

Formidling
Vi holder hvert andet år en læringsfestival, hvor 550 ledere og pædagoger ud af 800 ansatte udstiller deres indsatsområder og deres læring og formidler det til hinanden og vores politikere. Der bliver politikerne meget stolte af det, de ser og hører fra ledere og ansatte.

"Børnene er ligeglade med metoder. Men der bliver talt mere i institutionen"

Leder Mette Stobbe, Kastanjebakken i Rudersdal

"Det har været en proces fra, at vi arbejdede med synsninger, hvad vi personligt var optaget af, til, at vi i dag arbejder med at sætte mål, indhente viden og data om emnet, sætte aktioner i gang og i reflekterende teams evaluere, hvordan vi lykkes. Det har været med til at udvikle den pædagogiske faglighed. Nu diskuterer vi pædagogik!"

Hvad har I arbejdet med?
"Med natur, bæredygtighed, modtagelse, sprog … fx satte en vuggestuegruppe sig for at få børnene til at tale mere. De tog udgangspunkt i det, børnene var optagede af. Børnene samlede ting i deres kuffert, når de gik i skoven, åbnede det til samling og fik det med hjem. Nogle af børnene kan ikke fortælle, hvad de har lavet, men de kan så vise det. I kufferten lå samtidig ti sprogstrategier til hjemmet."

Hvordan kan børnene mærke, at I arbejder på en anden måde?
"Der bliver talt mere i institutionen. Der bliver talt på en anden måde. Og der er bygget stærkere broer mellem hjem og institution."

Hvordan har det været for personalet at få feedback fra hinanden?
"Vi har brugt meget videodokumentation. Så alle ser det samme og har samme grundlag for at reflektere. Og alle bringer noget med. Man kan ikke gemme sig. Pædagogerne er konstruktive over for hinanden og giver faglig sparring helt ind til benet. Det er vigtigt at skabe en tillidsbaseret kultur, hvor der er plads til fejl. Det er afgørende."

"Men det tager tid og øvelse at vænne sig til at være i en position, hvor ens praksis er blotlagt. Vi øver os stadig. Det er en stor ledelsesopgave og opgave for kollegerne at gøre det respektfuldt. For nogle ligger det ligefor at arbejde refleksivt – for andre er det lidt sværere. Vi prioriterer det, også selvom det kræver tid og ressourcer, for det giver så meget, at du lærer at arbejde systematisk."

Hvordan involverer I forældrene?
"Vi fortæller forældrene, at vi arbejder med pædagogisk dokumentation, og har lavet en skabelon for at formidle, hvordan vi går i gang med et nyt tema og sætter mål for, hvad vi vil opnå. Efterfølgende giver vi dem en evaluering – nåede vi de mål, vi gerne ville? Forældrene er blevet så engagerede … der var pludselig 21 forældre, der gerne ville i forældrerådet."

Hvad har været den største udfordring?
"At vi kommer til at evaluere på processen, ikke på målene. Vi vil væk fra, at 'alle børnene var glade, det var så fint', og hen til, om vi nåede vores mål. Fx om børnenes ordforråd blev større, eller det i virkeligheden var noget andet, vi kom til at træne. Børn udvikler sig jo, næsten ligegyldigt hvad vi gør – vi skal sørge for at rette blikket mod vores praksis."

"Jeg interesserer mig for de læreprocesser, mine børn indgår i"

Forælder Justin Strangeways, Rudersdal

Hvordan oplever I, at I har indblik i det faglige arbejde blandt pædagogerne?

"Vi får et fint indblik i det pædagogiske arbejde via vores digitale kommunikationsplatform, hvor pædagogerne et par gange om ugen skriver om, hvad de laver, og om deres overvejelser om, hvorfor de gør, som de gør. Fx at man arbejder med selvhjulpenhed til frokost, og de så forklarer, hvorfor det er vigtigt for børnene at være selvhjulpne, og hvad de gør for at hjælpe dem på vej. Jeg oplever, at deres faglige viden skinner igennem."

"Vi arbejder også med et redskab, hvor pædagogen og vi forældre skal vurdere, hvordan det går med vores børn inden for forskellige kategorier. Her byder pædagogerne ind med deres oplevelse af vores børn, deres vurderinger af, hvorfor de gør, som de gør, og hvad vi hver især kan arbejde med, derhjemme og i institutionen. Det giver mig en indsigt i, hvad pædagogerne har fokus på, og hvad jeg som forælder kan gøre. Jeg synes, at det er rart med hjælp fra børnefaglige eksperter, som kan give vejledning, de har jo mange værktøjer."

Hvordan får du indblik i, hvad pædagogerne gør sig af faglige overvejelser i det daglige?

"De er gode til at fortælle os forældre om, hvordan det er godt at gebærde sig som forældre, fx hvornår det er bedst at aflevere, eller de fortæller os om, hvorfor de som pædagoger altid sidder på gulvet sammen med børnene. De er altid klar til en snak med os."

"Vores indblik i deres interne faglige, pædagogiske overvejelser er nok lidt mere indirekte, som når de fx holder os ajour med, hvilke temaer eller problemstillinger der er – fx får vi indblik i deres arbejde med læring, når de taler om, at Marcus og Daniel ikke kan sidde ved siden af hinanden ved middagsbordet, fordi de er så gode venner, at de har svært ved at holde fokus på spise, osv."

Hvad betyder det for dig som forælder at få det indblik?

"Jeg interesserer mig meget for, hvad der sker for børnene på daglig basis, at det ikke bare er en hylde, de bliver sat på, men at de indgår i en læringsproces, som gør dem klar til skolen og til livet."

Synes du, det gør en forskel for børnene?

"Ja, de registrerer jo, at vi som forældre interesserer os for det, de laver til hverdag, det giver da bekræftelse, når man er et barn. Og især hvis man har en dreng, som måske ikke er så god til at fortælle, hvad han har lavet, eller hvordan det går, der betyder det noget som forældre at føle sig inddraget og informeret."

GUIDE

Tre eksperters bud på at skabe en god evalueringskultur

Hvilke udfordringer kan du som leder komme til at møde, når I arbejder hen imod en stærk evaluerende pædagogisk praksis – og hvordan løser du dem bedst? Få inspiration fra tre eksperter.

Af Trine Beckett og Anne Breinhold Olsen

Mie Plotnikof

Ph.d. og lektor, Afdeling for Uddannelsesvidenskab, Aarhus Universitet

Diskuter lokale kvalitetsbegreber

"At evaluere den pædagogiske praksis handler om at forholde sig til og analysere praksis for at forandre og gøre noget bedre. Derfor skal man også kunne forholde sig til, hvordan man definerer kvalitet. Børnehusene tilbydes ofte mange forskellige koncepter til at måle kvalitet fra fx forvaltning, konsulenthuse eller forskning. Men når man hører pædagoger tale om kvalitet, gør de det tit på forskellige og lokalt forankrede måder – fx som nærhed eller omsorg. Det er vigtigt, at man diskuterer de lokale kvalitetsbegreber og de grundantagelser, der knytter sig til dem."

"Lederen skal skabe anledninger til, at hun/han sammen med medarbejderne får talt om, hvad de ser som og gør til kvalitet, og hvordan de arbejder med at udvikle den. Det er vigtigt, diskussionerne foregår jævnligt, fx ugentligt eller månedligt, og at det ikke bare handler om driftsmæssige problematikker, men i stedet også om kvalitetsdefinerende emner, så de bliver mere præcise i deres lokale forståelser og tilgange."

Vær tydelig i mødet med forældre og forvaltning

"Som leder skal man kunne formidle til andre aktører som forældre og forvaltning. Man skal både gøre sig klart, hvilke fortællinger og pointer om kvalitet man vil præsentere for andre, og hvordan man vil formidle det. Man kan godt i en personalegruppe tale om fx Vygotskys nærmeste udviklingszone, men det skal oversættes til andre uden samme teoretiske forudsætninger, så man uden at blive for fagfaglig kan demonstrere, at man er fagligt velfunderet."

"Det er vigtigt, at dagtilbudslederen understøtter personalets arbejde med børnehusets kvalitetsbegreber, så de udfoldes med lokal forankring, og personalet kan argumentere for dem og formidle dem klart til andre."

Maja Plum

Ph.d., ekstern lektor, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, Københavns Universitet

Keep it simple

"Dagtilbudsledere skal tit jonglere med mange evalueringskoncepter og -redskaber, hvor der er risiko for, at man kommer til at arbejde ret formaliseret med mange kategorier og forskellige målinger på det enkelte barn. Det skaber et hav af data, men sjældnere egentlig refleksion og analyse af eget læringsmiljø. Derfor er det så vigtigt, når det kommer til at skabe en evaluerende pædagogisk praksis, at man forsøger at gøre det ret enkelt – så keep it simple."

"Fremfor fancy og dyre koncepter så kan man arbejde med det enkle. Fx bare det, at pædagogerne medbringer et billede til et personalemøde af noget, de synes, er svært lige nu i forhold til et mål, man arbejder med, kan skabe gode refleksioner. Her er den pædagogiske leders opgave at være god til at facilitere snakken, så man får mange aspekter frem i lyset om den pågældende problemstilling og giver plads til det dilemmafyldte."

Fokuser på håndværket

"Meget ofte er det ikke nødvendigt at opdyrke nye metoder til at arbejde reflekterende med læringsmiljøet, for mange af de redskaber, som allerede ligger i den pædagogiske værktøjskasse, er fine til at indhente viden om det, man gerne vil blive klogere på – fx læringshistorier eller observationer. Hvorefter man så laver sine analyser og drager sine konklusioner. Mange kræfter bliver brugt på at lære nye metoder og skabeloner at kende, hvor det bliver selve modellerne frem for egen praksis, man egentlig bliver klogere på."

Persille Schwartz

Chefkonsulent,
Danmarks Evalueringsinstitut

Vær omhyggelig med at sætte de rigtige mål

"En af de svære ting ved en evaluerende pædagogisk praksis er at finde frem til, hvilket mål man vil have med den pædagogiske indsats. Derfor er det så vigtigt, at man kan forholde sig åbent og reflekterende til det, man ser, er på færde i børnegruppen, så man ikke for hurtigt beslutter sig for handlinger, som egentlig ikke rammer hovedet på sømmet i forhold til de egentlige udfordringer eller de udviklinger, man ønsker."

"Hvis problemet fx er, at man ikke synes, at måltidet fungerer, er det vigtigt at gå på opdagelse i, hvad der er på færde, inden man beslutter sig for, hvad målet skal være – fx at børnene bliver mere selvhjulpne eller lærer at hjælpe hinanden med at dække bord."

"Første skridt mod et godt mål er, at man har en god fornemmelse af, hvad der er på spil i børnefællesskabet.

Tænk børnefællesskabet ind i evalueringen

"Når man evaluerer sin praksis, bliver man i sagens natur optaget af, hvad man og de andre voksne kan gøre anderledes i læringsmiljøet. Man tænker naturligt i relationen mellem børn og den voksne og kan godt komme til at overvurdere sin egen betydning for børnenes læring og glemme, at børnenes opmærksomhed og læring foregår i et børnefællesskab, der i nogle tilfælde har mere betydning for børnene, end de voksne har."

"Derfor er det vigtigt, at man både i sit arbejde med at indsamle dokumentation af sin praksis, og når man skal finde nye veje at gå, har fokus på at forstå børnefællesskabets betydning for det enkelte barn."

DIALOG-KORT

EVA's dialogkort giver jer forslag til spørgsmål, I kan bruge som udgangspunkt for faglig refleksion og dialog. På personale-, leder- eller forældremødet eller i det hele taget dér, hvor der er brug for at spørge og tale sammen på en anden måde, end I plejer. Du finder alle EVA's dialogkort på vores hjemmeside **www.eva.dk**

EVALUERINGS-KULTUR

En evalueringskultur handler om at arbejde systematisk med evaluering af den pædagogiske praksis. Det er altså en læreproces, hvor man bliver klogere på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø virker på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. En evaluering består af tre dele.

1

Formål

- Ved alle, der er med til at evaluere, hvad evalueringen handler om og hvad vi skal bruge den til?
- Hvordan hænger evalueringen sammen med de tolv mål i den styrkede pædagogiske læreplan?
- Hvordan organiserer vi evalueringen, så personalet har mulighed for at fordybe sig undervejs?

2

Dokumentation

- Hvordan og i hvilke situationer vil vi dokumentere, så vi opfylder formålet?
- Hvordan sikrer vi, at vi både kigger på det pædagogiske lærings-miljø og det, børnene får ud af det?
- Hvordan vil vi inddrage børnenes perspektiv?

3

Analyse og ny retning

- Hvad viser dokumen-tation som fx fotos og tegninger om, hvad der sker? Hvordan oplever børnene situationen? Og hvordan oplever enkelte børn situa-tionen?
- Hvad vil vi gøre anderledes på baggrund af vores nye viden?

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

www.eva.dk

Vil du vide mere om, hvad forskningen siger om dagtilbud?

EVA's temahæfter og øvrige artikler om, hvad forskningen siger om børn i dagtilbud, udkommer digitalt. Tilmeld dig vores nyhedsbrev på www.eva.dk og få kvalitetsvurderet forskning og viden leveret direkte i din indbakke.

DANMARKS EVALUERINGSINSTITUT

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk